

redduntur. Post hæc regredi illuc unde venerat cepit, sed nescio quo occulto iudicio, antequam veniret ad extrema villæ, iterum debilitatur. Iterum aliorum manibus ad sepulcrum reportatur, a quo iterum Dei omnipotentis miseratione et patris Odilonis intercessione pristinae sanitati redditur; sed nequaquam ulterius extra villam egreditur, nec terminum suæ debilitationis denuo transire conatur.

CAP. XIV. — *Item de alia simili modo sanata.*

Quidam mercator nomine Rainaldus ibidem apud Silviniacum degebat. Hic habebat filiam debilem cruribus, invalidam et ad supplementum doloris ex superiori parte corporis. Hanc itaque ad tumulum sancti Patris deferunt: at ubi delata est, mox se erigere et paulatim incedere cepit, et tandiu ibidem stedit donec ex integro effectum standi vel incedendi promeruit.

CAP. XV. — *De quadam paupercula simili modo curata.*

Altera mulier paupercula ibi tunc aderat, similiter ex multo tempore toto corpore debilis, quæ et ipsa eadem die in conspectu multitudinis vigorem obtinuit integræ sanitatis. Sanctorum enim apostolorum Petri et Pauli festività tunc advenerat et multorum populorum ibidem turba confluerat. Qui videntes uno eodemque tempore hæc tria supra scripta miracula fieri, repleti sunt stupore vehementi. Fit itaque ingens lætitia, currit per aures cunctorum miraculorum volitans fama. Hominibus promiscui sexus ecclesia completur, diversis et immensis clamoribus concutitur. Psallebant monachi cum clericis in

A jubilo, ad cælum usque populi voces dabant præ gaudio tantæ novitatis stupefacti miraculo. Christus in sanctis suis semper mirabilis ab omnibus predicatur, et quantum servus sibi fidelissimus de ejus gratia possit, certis indiciis manifestisque signis declaratur et cunctorum ore celebratur.

CAP. XVI. — *De quodam captivo a vinculis liberato.*

Quidam miserabilis a quodam perverso homine captus compedibus arctatur, et ut diligentius custodiretur arca recluditur, saxorum acervus desuper congeritur, seracula firmantur, et ita miser per longum tempus tenetur. Verum ille captivus in Deo spem retinens, de illis abditis tenebrarum Deum, cui obscuras sunt manifesta, supplex exorat et patrem Odilonem intercessorem advocat ut se inde ejiciat et liberum ire concedat. Inter hæc verba suæ petitionis, sentit et audit quamdam personam ad arcam accedere, et se inde ut exeat inclamare. Mox virtute divina saxorum acervus huc illucque dispergitur, seracula resiliunt, compedes solvuntur: et ita incarcerationatus liber et absolutus de tenebris ad lucem procedit, gaudensque ad sepulcrum sancti Patris quantocius venit, et quæ sibi contigerant certis indiciis omnibus enarravit.

CAP. XVII. — *De quodam mente capto sanato.*

Alius quidam sancti Maioli monachorumque proprius ruricola, nomine Rothbertus, habens uxorem et filios, in amentiam totus versus fuerat. Hunc totis viribus repugnantem filii et parentes violenter ad memoriam sancti Patris adducunt, oblationem pro eo offerunt, et mox mente et corpore salvatam demum reducunt.

SANCTI ODILONIS EPISTOLÆ

EPISTOLA PRIMA.

AD FULBERTUM CARNOTENSEM EPISCOPUM.

[*Bibliotheca Cluniacensis*, p. 349.]

Domino et venerabili sanctoque charissimo fratri et compresbytero FULBERTO frater ODILO salutem in Domino.

Dilectissime vir, quid sibi vult quæstio prolata nobis a quodam vestro fideli clerico, placuit, ut ipse fatetur, paternitati vestræ, me, licet indignum, iudicem fieri vitæ vestræ, mandando mihi ut litteratim describerem vobis quid mihi videtur de vestra, quantum dici fas est, irreprehensibili conversatione. Sed oculi caligine cæcitatibus obtekti non valent perspicue intueri splendorem firmamenti et globos stellarum cæli. Splendorem firmamenti voco et stellam; stellam etiam matutinam te vocabo, Danielis prophetae usus testimonio: *Qui docti fuerint, inquit, fulgedunt sicut splendor firmamenti. Et qui ad justitiam erudiunt multos, sicut stellæ in perpetuas æternitates.* Vos enim, qui talis ac sanctus estis, quem

nec quidem digno cogitare valeo, nostro debetis æstimari iudicio? Nos enim, qui ignorantia tenebris pressi, nosmetipsos non possumus dignoscere, justorum vitam nostro arbitrio nullomodo debemus æstimare. Vos omnis homo adeo laude dignum merito iudicat, ut plus de vobis mirari libeat quam aliquid dicere liceat. Obrueretur intellectus nostræ parvitas pondere vestræ quæstionis, nisi esset in prompta recordatio divini sermonis. Ut enim daret exemplum fidelibus auctor vitæ et salutis, ut ipse melius scitis, utpote vir omnia evangelicus, veniens in partes Cæsareæ Philippi interrogabat discipulos suos: *Quem dicunt homines esse filium hominis?* Et post pauca: *Vos autem quem me esse dicitis?* Non idcirco interrogat, quem nemo novit et quem nihil latet, veluti qui nesciat, sed ut prælatis Ecclesie exemplum de se interrogandi præbeat. Et ideo unusquisque præpositus Ecclesie a sudditis debet exquirere cuius famæ, cuiusve sit opinionis; et si aliquid de se audierit, Deo a quo si quid boni est,

gratias et referat, ut de virtutibus in virtute annuente, felici cursu perveniat, usque quomodo deorum in Sion videre queat; si vero si aliquid de se audierit, pœniteat, et de cœllicite emendare satagat. Sed et si vos movet doctorum de vobis interrogandi auctoritas, tanta a nobis est vestræ sapientiæ claritas, fidei puritas, vestræque industriæ probitas: quia caret omnino silentio veritas, sed ab idiota et sine litteris non potest prædicari utilis et in mundo odibilis. Hæc de vobis et alias, et in communi locutione, non aliqua adulationis deceptus, non alicujus muneris, vel pecuniæ cupidus retuli; sed quod veredo et quod ut fiat quam maxime opto, dicere non recuso, nec recusabo. Si autem me adulari-
B juridicaveritis, audite Scripturam: *Fili mi, si verint peccatores, ne acquiescas illis.* Non est culpabile, si illos laudemus quos dignos redimus, dicente Scriptura: *Laudet te alienum non os tuum.* Si autem aliquis velit oppositum Scriptura dicit: *Ne laudes hominem in vanis;* et ego assentior, quia mortali vita vos non existimo, qui ab Apostolo audistis: *Mortuati, et vita vestra abscondita est cum Christo.* Et cum ipso et verbis et operibus dictis: *non vivimus, Domino vivimus: si vero morimur, cum eo morimur. Sive enim vivimus; sive morimur, cum eo sumus.* De cætero, charissime, ut quidam scribit: *Omnia fugere poterit homo præter cor.* Non enim potest a se quisquam recedere. Ubi enim abierit, conscientia sua illum non derelinquit. Et apostolus Paulus: *Nemo scit quæ sunt hominisi spiritus hominis, qui in ipso est.* Dicerem taliquid exhortandi gratia, sed quomodo debet indoctus, quem unctio spiritualis docet deus? Sed illud reticem evangelicum: *Adhuc tibi deest.* Quid illud sit quamoptime nosti.

EPISTOLA II

AD PATERNUM ABBATEM.

apud Acherium, *Spicilegii* tom. III, p. 381,] et divini amoris fervido dono PATERNO, gregis christi affectu paterno procuratori provido, fratre nostro cum domno episcopo Santio, omnisque Cluniacensium pauperum congregatio monastici laborum a Christo. Omnia circa vos sunt prospera et pacata, gaudemus et exultamus, et ut semper de bono proficiamus melius votis omnibus præoptamus. Pro statu regni ut liberetur ab incursione paganorum persecutione falsorum Christianorum, omnipotenti Deo supplices et continuas preces omni devocordis assidue offerimus. Et ut firmissima pax filios divæ memoriæ domini nostri Santii reformetur, et continuis orationibus et indefessis die ac nocte precibus exoramus, et pro charissimo nostro et visceribus totius amoris ac dilectionis domino Redimiro, de ejus

A benignitate et probitate, morumque paternorum in cunctis representatione, domnus episcopus, ipsi per omnia fidelissimus et devotissimus, tanta et talia ad nos veniens narravit, ut indissolubilibus vinculis charitatis ita nos ejus familiaritati et fidelitati colligaverit, quatenus nulla unquam oblivione ipsius memoria a nostris cordibus avelli possit in divinis obsequiis. Nam quotidie pro ejus pace et salute corporis et animæ, post Matutinas recitamus omnes generaliter psalmum: *Domine, quid multiplicati sunt.* Et per omnes alias horas: *Levari oculos meos,* ut Dominus eripiat animam et corpus ejus ab omni malo, custodiatque introitum et exitum illius, non solum in præsentem, sed et in sæculum sæculi. Rogamus præterea ut hos missos, quos dominus Santius episcopus et nos mittimus, usque ad sanctum Joannem conducatis. Vult enim domnus episcopus sua omnia quæ ibi dimisit, secum habere. Argentum, ut opus quod in nomine ipsius et in nomine regis defuncti super altare sancti Petri cœpimus, ad perpetuum memoriale sui, et supra dicti regis perficiat. Ornamenta vero divinis officiis consecrata penes se quandiu vixerit vult esse. Nam de auro quod ad nos veniens secum detulit, duas listas tabulæ majoris altaris, dexteram videlicet et sinistram, quæ destructæ erant, sicut scitis, jam perfecit. Subteriore vero quæ remanet, et de vaccis quas apud sanctum....

EPISTOLA III

AD DOMNUM GARSEAM

[Ubi supra.]

C Morum probitate regalia decenter sceptrum regenti domno GARSEÆ religioni... Odiolo eum grege Cluniacensium pauperum sibi commisso, firmam cum fratribus et amicis, omnibusque vobis jure subjectis pacem in Domino, ac de cunctis inimicis victoriam cum triumpho.

Gaudemus, et omnipotenti Deo gratias referimus, quod vos sublimiter et gloriose tam in sui dilectione et notitia quam in sæculari semper audimus crescere et proficere potentia. Sumus itaque ex indissolubili familiaritate et societate qua olim patri vestro probamur copulati, ita in vestra fidelitate devoti, ut pro vestra vestrorumque salute et incolumitate, atque de cunctis inimicis vestris victoria Deum exoremus assiduis precibus, poscentes ejus clementissimam benignitatem, ut sic cuncta vestra secundum suam voluntatem nobiliter disponat, quod post præsentem gloriam et felicitatem, ad cœlestia gaudia vos perducat. Præterea, licet non sine rubore, pandere cogimur vestræ sublimitatis munificentiam nostræ inopiæ necessitatem, qua jam per duos et eos amplius annos affligimur continue; nam generalis totius regni paupertas, famis quoque et inopiæ nos opprimit calamitas, sicut et alios nostræ vicinitatis compatriotas; quod periculum ut evadere possimus, vestro adminiculo, si placet, perquam plurimum indigemus. Pacem et victoriam atque perpetuam vitam ut Dominus vobis concedat, tota nostra fraternitas et optat et orat. Vale.

EPISTOLA IV.
AD MATRONAM R...
[Ubi supra.]

Nobilissimæ matronæ R. frater ODILON fideles orationes.

Mirarer, domina, valde cur me ignotum et immeritum toties salutationibus tuis lætificas, muneribus amplificas, nisi illam maternam bonitatem agnoscerem et in te sentirem, quæ omnibus tam notis quam ignotis, promeritis et immeritis, communis et æqualis esse solebat. Unde non ad mirandum, sed ad gratias referendum totus convertor, scilicet de

A omnibus bonis quæ tua charitas nobis et semper solet impendere. Orationibus nostrumque nostrorum per fratrem Luitfridum la es te commendare; in quibus scias devote esse susceptam atque ascriptam, et non te, sed etiam charissimum amicum nostrum tuum A..... ac dulcissimum fratrem E..... de quibus semper bene audivi, et Deo gratias, audio. Quos utroque ut officio ex nostra parte salutes, multum tuam rogationem. Vale, et memor tui, nunquam inexistas.

SANCTI ODILONIS

ABBATIS CLUNIACENSIS V

DE VITA BEATI MAIOLI ABBATIS

LIBELLUS

(Bibliotheca Cluniacensis, pap. 279.)

PRÆFATIO

HUGONI (36) et charissimo fratri ALMANNO, ODILON presbyter, in Domino salutem.

Cum residerem præterito tempore paschali, in claustro Romani monasterii, pridie quam patris nostri Maioli superveniret solemnitas, unus e fratribus, nomine Joannes, qui, secundum sui nominis congruam interpretationem, Domini gratiæ ditatus est munere, incepit inquirere in quo volumine eadem nocte lectiones deberet adnotare. Ad quem ego: Consequens est ut in hujus patris memoria beatissimi patris Gregorii recitentur eloquia, quippe quia idem pater, dum advixit, eadem studiosissime frequenter et audivit et legit, et, cum libuit, de eisdem facundo sermone disseruit, Exempto post modicum vespertinali officio, ac præfinito diurnæ servitutis tempore, tam ordo quam necessitas invitabat nos ad stratum accedere. Eram tunc temporis lugeus et deflens non modo damnus rei familiaris, sed et insolitæ calamitatis et inauditæ miseræ ingens

periculum, et, quod magis urgebat, totius pauperum grande lamentabileque malum. Tanti vero discriminis tantique malum anxia cogitatio per plures jam me noctes incedere reddiderat. Sed eadem denique nocte, cum more mordax cogitatio sensibus nostris impetum se vellet ingerere, ut mihi a Domino deprecationis auxilium, beatum cœpi exorare. Post paululum vero mihi suggerere cœpit tristis dulcis memoria et quodammodo promittente dicere ut, si animum in ejus laudibus occupaverem, cœlestis consolationis præsidium quod procul dubio invenire possem. Idcirco, dum simi seniores et fratres, etsi non secundum iustitiam suam, tamen secundum parvitatem iustitiam nostram, opus subjectum scribere curavi. cunctaque etenim istud opus sit, ignis spiritus sanctus vestri ut examinet, discernat et corrigat, fraternitas optat et orat.

INCIPIIT TEXTUS LIBELLI.

Post apostolorum et evangelistarum sacrosancta, divina et salutaria documenta, ac victoriosissima et invictissima beatorum martyrum gloriosa certamina, tertio, ut ita dicam, loco, præstitit divina dignatio Ecclesiæ suæ nova solatia, luminaria videlicet amore ardentia. sermone lucentia. Apostolicos dico

sacerdotes et illustrissimos viros, humana non vane, sed salubriter præditos, divina scriptura refertos, per quorum spiritalem intelligentiam divinis litteris perspicacissimam indagatorem umbra lucesceret, sermo propheticus, sui prædicatione altissimus sui que altitudine profundus

ANDREÆ CHESNII NOTÆ.

(36) Hugoni. Qui post ipsum Odilonem electus est abbas Cluniacensis, ordine sextus.